Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СЕРЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГlАЛГlАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГlАЛГlАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕН МИНИСТРИЙ СОВЕТЕН ОРГАН

(«СВЕТ») Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР

Газет арадуьлл 1923 шера дега ● ШОАТТА, 1 март, 1975 шу. ● № 20 (8873). ● Мах 2 кап.

ПРОМЫШЛЕННОСТА ПРЕДПРИЯТЕЙ, ГlИШЛОШЬЕЧА ОРГАНИЗАЦЕЙ, ТРАНСПОРТА, ХАЛКЪА БОАХАМА КХЫЧА ДОАКЪОЙ — ПРОИЗВОДСТВЕНИИ УЧАСТКАЙ МАСТЕРАШКА

Деза йовкъостий!

Чlоагlа уйха тlалхайта дийшар аз производстве мастера лоархlам лакхбара хьакъехьа КПСС ЦК-ас баьча совнам йоа хул Свердловски областа, Лихачева цlерагlча автомобильни «Компрессор» яхачей московски заводий, Фрунзе цlерагlча Сумски машинаш еча завода, дуккхача кхыча предприятей мастераша-наьна [illegible] дахь кхайкарал. Ленински партела, цуц Центральни Комитета дег тlара баркал оалаши боарам боацаш чlоагlа мутlахьел шо хилар, вай Даьхен экономически низ айбе шун безам хилар тьахьокхаш да шун дисьмош. Сийлахь-боккхача Дай-мехка тlем тlа Котало чьылха 30 шу дузаш пятилетка чакхйоалача шера тlаийна социалистически декхараш болхлошца цхьана кхоачаш[ие] мастераш чlоагlа лаьрхlа хилара гешал ду машар чlоагlбара а халкъа вахара материальни культурни боарам эцаха айбара а тlаерзаьа Коммунистически парте чакхйоаха арахьяргн чурен политика бlаза хьаъдоацаш хилара.

Вай мохка боахам дегlабоалабара керттера лостам а лаьрхlа КПСС XXIV съездо белгалдаьд общественни производства эффективно[сть] хоадам болаш лакхъ а Хlанзарча хьалашка из йикъ чакхбаьккхар халкъа боахама деррагача доакъошка, бола беча хlара моттиге болх тоабара маlан [illegible] да. Тоьал локххача дакъе производственни участкашта пар кулгалхошта — мастерашта хоаттlаш да из. Дуккъа ухказа, юкхьашцарча къахьегама коллективашка, дийнача хlамаш клеткашка саний, лад бухсошьча кхьча[р] вай ваччахьаьжхой экономика дегlаера динамизм белгалъеш йола кхоллаше процессаш.

Шо, йовкъостий, боккхий низ ба, ма-дарра аьча, оаш шоай ааманепа чулоац материальни руадъа хьаадеш йола еррига производство. Шоах дуккхагlбараш оашт йола специалисташа терко йола кьехамхойя, дьинаре общественникаш, изобретателаш рационализатораш ба. Шоана юкъе бе-боагlача тайпарен са ца хоадеш болх беш ба кхьаанах-мастераш. Дуккхача хьаьс баш хьегача кьяда гlулакхацарча шун безамахк, инициативех а компетентностех а, шоана нахапа болх бе харах тийна да заводийн фабрикийн, руднекий а шахтай а, гlишлой, транспорта, халкъа боахама кхыча доакъой боахама гlулакхашка толамаш доахьаза. Мастера болх чоалханен массе тайпарен ба, цхьабакъда, ду цхьан хана сай долаш я ба из. Мастер дахи айха болхлошца вувзавенна ва, царгара хьаьц цо вай общества цу хьалха латтача болхлой класса дlаагlйола оамалаш, къахьегама коллективашка йоакха, кхетам ду школа хул цуна. Производства дуккхача командираша из школа яьккхай. Цо ма-ярра lомаьйй дова дара говзал, башха-аьха кулгалхой а хинна дlаэттаб уж.

Карара пятилетка толаме чакхъяккхен ерде, аттагlа пятилетка дlайолара зина кийчо ен оаш бехктокхаме декхар латт хlана советски халкъа хьалхашка. Дог тийша ва со, ах миллион болча мастерий отрадо из декхар кхоачащдеча юкъе шийгара доагlаш дола дакъа йоацаргдоагах.

Мукъаба кона шоаштеа шун участкай болхлоштеа советски халкъа краза духьа къахьегача ахы а доккхагlа хlамаш кадагlдувлар, унахцlоеен краз доаш дахари доаш доаца баккха.

Л. БРЕЖНЕВ.

Советски Союза Коммунистически парте Центральни Комитета Генеральни секретарь.

РЕСПУБЛИКА ПАРТИЙНИ АКТИВА СОБРАНИ

Селхан, 28 февральс. Гролие КПСС обкома йоккхача зале республика партийни активан собрании хилар. Цига дийцар «КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеш лаьжка республике законности правопорядки чlоагlъяра къахьехьара» дока.

Цига доклад йир парте обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина.

Докладах болча кренеех къамальаш дир Г. Ф. Галимова — парте Ленински райкома хьалхарча секретара, К. Т. Янгиева — къахьегамхой депутатий Малгобекски городской Совета исполкома председатела, Н. И. Гусинина — республика чуоча гlуллакхий министра, А. М. Косяпина — СССР 50 шу дизара цlерагlча Грозненски хийкомбината парткома секретара, В. А. Жигульбаева — КПСС Ножай-Юрта райкома хьалхарча секретара, А. Г. Митрофанова — ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома секретара, Р. М. Мальсагова — парте Гудермесски райкома шоллагlча секретара, А. И. Ростова — республика прокурора, С. В. Синельникова — республика Министрий Совета председатела заместителя, Ю. В. Сухорукова — КПСС Грозненски райкома хьалхарча секретара.

Собрание доакъашхоша тlайийнар беррига коммунисташ, советски, профсоюзни, комсомольски органий болхлой, республика беррига къахьегамхой законности правопорядки дlадо чlоагlъяра де мел деза дlадахьаш хьинаре дакъа лацара тlайхьехаш йола резолюци.

ЖУРНАЛИСТИЙ СОЮЗА ПРАВЛЕНЕ ПЛЕНУМ

Селхан Грозне хилаа республика журналистий Союза правлене шоллагlа пленум. Цунна юкъе дакъа лаьцар республикански, районий, дукха тираж йолча газетий, радио, телевиденье болхлоша.

«КПСС ЦК декабрьска (1974 ш.) Пленума решенеш республика журналистий декхарешь» яха доклад йир «Грозненский рабочий» газета редактора Д. К. Безугле.

Докладах лаьца къамальаш дир «Комсомольское племя» яхача газета редактора Ю. А. Айдаева, «Грозненский рабочий» газета редактора заместителя Г. И. Погибала, «Ленинан некъ» газета бехктокхамерча секретара С. Бердукаева, Грозненски химически комбината болхлой профсоюза комитета председатела И. А. Уткина, Шелковской района «Строитель коммунизма» яхача газета редактора М. Д. Мельничука, КПСС Грозненски горкома оргготдела заведующе заместителя В. М. Лавриненкос, телевидене Грозненски студе йоккхагlйолча редактора Я. И. Вайксельбаума, кхычар а.

Пленума балха юкъе дакъа лоацаш хилаб КПСС Нохч-Гlалгlай обкома кепайоазон, радиовещание, телевидение сектора заведующи Р. М. Нашхоев.

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХА ЛАТТАЧА КХАЛНАЬХА РЕСПУБЛИКАНСКИ СЛЕТЕ ДАКЪА ЛОАЦАРАША НОХЧ-ГlАЛГlАЙЧЕН БЕРРИГАЧА КХАЛНАХАГА ДАЬ

КХАЙКАРАЛ

Деза кхалнах!

Производстве хьалха латтача кхалнаьха республикански слет гулъенной КПСС ЦК декабрьски (1974 ш.) Пленума решенеша, КПСС Центральни Комитето партега, советски халкъага даьча Кхайкарало, пятилетка чакхйоалача шера халкъа боахама [illegible] пятилетка толаме чакхъяккхара духьа промышленноста, гlишлошъяра, транспорта, шрта боахама болхлоша деллача Еррига союзни социалистически ухьа хьанъехьарча КПСС ЦК, СССР Министрий Совета, ВЦСПС, ВЛКСМ ЦК социально къахьегамхой политически хьинар чlоагlа айдаьча хьалашка.

Чакхйоалаад партен халкъон КПСС XXIV съезда исторически решенеш [illegible] чурен арахьарчен политика [illegible] чакхбаккхара партен халкъон чlагlертта болх беш даьашна дир шу. Халкъа боахам хийна дегlабоагlаера lалашдаьа, кlаадолхашкахра боакха тlа баьккхаб коммунизма материально-технически база кьяра.

Тlа-тlа лакхлуш болча халкъа хьал-тороо боарамо тешал ду. Даьхен экономически низ айбара, халкъа вахара материальни культурни боарам лакхбара тlаебараде парте чакхбоалача накъах хьалда гlулакх хулаш хилара.

Деррига вай толамаш — из ла турпалла болхлой классе, сийлахьча колхозни ахархоша, халкъа интеллигенцe, советски кхалнаьна, нагархоша, вай Даьхен массе къам болча къахьегамхоша лакхере къахьегамо [illegible].

Вай мехка экономика дегlайоалабеча дола даекъа лоац Нохч-Гlалгlайчен къахьегамхоша. Дlайахача [illegible] бол бе йолалийтай керда производствеш мощностaш, йлчка совгlа арахецаш миллион сом мехка промышленни продукцаш, къаосан лоаттабу арахеце продукци дакагlа хилийтар духьа.

Дlахо дегlайхаб республика [illegible] хам, чlоагlлуш латт колхозий совхозий материально-технически база, производствене, мехкееца хий дахьа шорта ахьттам дхаьна дукхагlа тосс минеральни удобренеш.

Чакхбоакаш я юрта боахама дlахо специализаци интенсификаци ира а юртбоахама продуктай производство промышленни ларда тlа яиххара а тlаерзаьа мероприятеш.

Къахьегамо вахта лелае ца йоагlара лелаш вай республике кхалнаха. Промышленностен юрта боахамеш, просвещене а унахцlено лорече а, lилман культурен — массе дегте къахьегамо коммунистически гlулакхаш [illegible] леладе деза хьахьокх пар, боахама, lилма, культура лакъа дий шоай хьинаре гоазам кхалнаха хьа ца гойташ.

Хlанз республика халкъа боахама болх беш бa 160 эзар кхалсаг, вешта аьча беррагача болхлоешк гlулакхеча пахака 50 процент совгlа. Цхьа эзара ах эзара гаргга кхалнах бе хоркача шкьетгешка болх беш, 62 эзар совгlа кхалнах профсоюзни комсомольски активисташ ба, 4879 кхалсаг — Лаккхехьарчен моттигерчен Советий депутаташ. 70 эзар кхалсага дакъа лоац къахьегамна коммунистически гlулакх леладара тlехьарча болане.

Даьхено чlоагla мах бу советски кхалнаха шоай хьинар ца кхоалеш хьегача къин. Халкъа боахам дегlабоалабеча тlехаьнни доакхи дакъа лацарах вай республикерча мас кхалсага Социалистически Къахьегама Турпала цlи еннай. Алхха дlадахача уккх шера Советски Союза ордешаш медалаш еннай 384 кхалсага.

Оаха, производстве хьалха латтача кхалнаьха Республикански слете дакъа лоацараша, дег тlара беркал дал хьанийрча Коммунистически партена цо хlара дешна йоалхо ираз.

1975 шу еррагача алийста кхалсага Шу санна байтарайх. Тхо кхайкш шуга, Нохч-Гlалгlайчен къахьега кхалнах, вайна йоа йоача укх шебара, йоахарам кхоачашдар духьа [illegible] социалистически шоборамашка [illegible]. Цу гlулакха [illegible] торагаш вайна йолаш я. Керттердар — бизаагlа шарех пайда эцар.

Иац шера алам кхоачаш тlехкхечаш цу духьа доаттабу къоосам къахьегача хlара кхалсага дего къобболаш дола, шийна хьалт долаш дол тlуурцх а хиннай дlоатто араа.

Промышленносте болхл бол беррига кхалнах тlаьхах оца шоай социалистически декхараш лакал хьалда, 1975 шера 20 декабре кхоачашлега, технически прогресса, болх беча хlара моттиге къахьегама овсарле лакхъяра, арахецача продукци дlахаа тоара тlехьарча къовсаме хьалха латтага шоай патриотически декхар лархlара.

Шуга кхайк тхо, мотганхара къахьегам кхалнах! Хайнне юкъе гlо укх шера 510 эзар тонн шалт даккхар духьа доаттабеча къовсама. Деррига низаш тlадоцийтаргда вай хlара гектара тlара 36 центнерa шкъатгlа йоалаш хьажкlаш 40 центнер духен сулар духьа. Кхалнара деррига бахаш шоай цlахьен декен чакхйоалалга lалашдерга вай, хиb йеххача латтай хlара гектарах, удобренеш хlара мехтерах пайда дакагlа эцарга, еррагата юртбоахама культурий тьуlкьам лакхбергбоал гlулакх оlашlехьадаьрга.

Тхо шуга кхайк дезa кхалнах, механизаторий сийлахьа мутlараш шердара шо тlаьхьаш. 1975 шера республикерча 1000 кхалсаго тракторастейн комбайнерийн специальность lомергйола гlулакх оlашlехьадеккхаргда вай: Ачхой-Мартановски районе — 100, Веденски — 25, Грозненски — 100, Гудермесски — 50, Наурски — 100, Надтеречни — 100, Ножай-Юртовски — 25, Назрановски — 50, Шалински — 100, Шелковской — 150, Малгобекски — 50, Советски — 25, Сунженски — 75, Урус-Мартановски районе — 50 кхалсаг.

Са ма кхоалеш къахьегаш, хьинаре общественни йола советски кхалсаг массаза а хиннай, хlанз а я къоа сиена хьадкеер. Йоай деррига низаш дlахо а дlатергда вай мотгарбой хьалхебара, хьехам толара безам дегlабоалабара.

Дlаккхайхаду оаха, республикерча кхалнаха тхоай тlаьхехам дег тlара раьза хиина хьалхоацаргболаг тхоаи чlоагlа дег тийна хилар.

Деза кхалнах!

Вай парте Центральни Комитет кхайкай вайга общественни вахаре, Дай-мехка ираз духьа кхалаше къахьегача ахы а хьинаргlа дакъа лацара вай тlаьхехам.

Тlаннха, цlаккха а хьинар чаьн ца долийтар къахьегаргда вай пятилетка чакхйоалача шера КПСС XXIV съезда решенеш, йоалагlа пятилетка заданеш толаме кхоачашьяр духьа.

Сийлахь-боккхача Дай-мехка тlем тlа советски халкъо Котало яьккха 30 шу дизара къахьегама керхача толамашка шакъа гlоргда вай.

Вай кхаьаш, огуг, хьинаре къахьегам — пятилеткана!

ПРОИЗВОДСТВЕ ХЬАЛХА ЛАТТАЧА КХАЛНАЬХА РЕСПУБЛИКАНСКИ СЛЕТ

Самарданаьха В. И. Ленина цlерагlча культура Дворене кхалнаьха — производстве хьалхалаттарий республикански слет хилар. Из хьайийккхир КПСС Нохч-Гlалгlай обкома хьалхарча секретара С. С. Апряткина. «Пятилетка чакхйоалача шера — тlехкхьа къахьегам» яха доклад йир парте обкома секретара М. А. Керимова.

Доклада хьакъе къамалаш дир Грозненски района «Горячеисточненский» совхоза комбайнера К. А. Дукуджаевас, Назрановски «Электроинструмент» заводa мастера Л. Аушевас, Гудермесски медицинструмент завода токара Л. Д. Жуковас, парте Грозненски горкома секретара К. С. Салтагановас, СМУ-3 каменщикий бригадира М. Ивалевас, Наурски района «Плодопитомнический» совхоза директора В. Ф. Зверькевас, республика писателий Союза правлене председателa Р. С. Ахматовас, ВЛКСМ Нохч-Гlалгlай обкома хьалхарча секретара Т. У. Махмудханжиевас, Къинбасед — Хlирой АССР социальни lалашон министра Т. С. Хабиевас, Ножай-Юртовски района А. Шерипова цlерагlча колхоза тьыьмка кхезеча-звено звеньевойне М. Набиевас, Махачкалински III Интернационала цlерагlча кlадаш деча фабрика бригадирчас М. Р. Аликовас.

Слета балха юкъе дакъа лоацаш бир КПСС обкома секретарь М. О. Бузуртанов, бюро членаш Р. В. Вахаев, О. С. Беляев, Н. И. Семенов.

Гулбенначар Нохч-Гlалгlай АССР берригача кхалнахага даь Кхайкарал тlайийнар. Цуна, тахан газета тlа кепатох.

СОВГlАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

1975 шера 14 февраленья арадаьннача СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указагlа 1974 шера хайкъа боахама планаш а аьлтаннарен къайбаннарен йоала продукташ, дукхагlа евараш, пачхьалкхента йоахараш халкъбоахама планаш тlайийна декхареш кхоачашйара тlехьарча Ерригсоюзни социалистически къовсам толамаш дlахараш хьинаре къахьегараш СССР орденаш медалаш еннай РСФСР юрта бахаяй хьалхалаттараша.

«ЗНАК ПОЧЕТА» ЯХА ОРДЕН

Абкалиев Яху Акбердиевича — Шелковской района «Червленский» колхоза техника.

Арсо Владимир Кондратьевича — Наурски района Ленина цlерагlча колхоза трактористе.

Арсалиева Пихан Галдаевайна — Веденски района КПСС XXII съезда цlерагlча колхоза [illegible].

Далаев Муса Абубакаровича — Ачхой-Мартановски района «Орджоникидзевский» совхоза директора.

Даурбекова Тlахlра Зинайна — Назрановски района «40 лет Октября» яхача совхоза доярка.

Денискина Екатерина Акимовнайна — Шелковской района Червленски хлаг дlачуйнеча пункта директора.

Мусаев Магомед Ибрагимовича — Урус-Мартановски района Мичурина цlерагlча совхоза бригадира.

Потенкин Виктор Алексеевича — Шелковской района «Шелковский» госплемовцесовхоза трактористa.

Пучаев Лечи Зайналиевича — Грозненски района «Атагинский» совхоза профсоюза болхлой комитета председателa.

Размаханов Яхьяйна — Гудермесски района «Кавказ» яхача колхоза керттерча зоотехника.

Садулладжиев Абдул-Керим Магомедовича — Грозненски района «Советская Россия» яхача колхоза [illegible].

[illegible] района «Шелковский» госплемовцесовхоза йоккхагlйолча зоотехника-селекционера.

[illegible] яхача комсий совхоза трактористa.

Акбулатова Хаврина — Гудермесски района «Кавказ» яхача колхоза звеньевойна.

Албаков Бердания lумара — Малгобекски района «Алханчуртский» совхоза йоккхагlйолча скотника.

Алиев Махмуд Мухмадовича — Грозненски района «Гикаловское» яхача опытно-производственни боахама трактористa.

Амерсултанов Султан Катаевича — Шалински района «Шалинский» совхоза комбайнерa.

Ахмадов Саид-Ахмед Шахиевича — Грозненски района Горячеисточненски совхоза трактористa.

Ахмедов Масхуд — Гудермесски района «Дружба» яхача колхоза трактористa.

[illegible]

(Дlахоьдар, Доьлар № 2-а болча «Серло» тlа.)

(Дlахоьдар 3-ча оагlо тlа.)

Грозненцаша баркал йоах

Дукха ха йоацаш вай деррига чlоагlа гlаладуга кхаъ кхачар вайцига — 1974-ча шера халкъа боахама планаш ха кхоачашъяра тlехь [illegible]

нараша дег тlара раьза болаш собране сийлахь президиуме йовкъост Леонид Ильич Брежнев юрто летта КПСС Центральни Комитета Политбюро хархар [illegible]

кхьынача дий шера грозненски предприятена арахецаш хинача продукци 37 тайпа пачхьалкхен лилла Знак еннай. Дале а, аьлар дlахо С. С. Апряткина, кхоачашбоацараш ца йоаладеш lе йоа яа. Еррига производственни резерваш оарцlаьлхаш мехкалтта доакхачен из чакхдоахачех, [illegible]

ветски, профсоюзни, комсомольски организаций, берригача къахьегамхой цlерагlа партена Советски правительствана баркал а аьна, тешам белар грозненцаша тlехьа тlайоагlача хана ахы а лакагlа къахьегар хилара.

[illegible]

С. МУТАЛИЕВ.

ТАХАН ДIАДОЛАДУ

КОМСОМОЛЬСКИ ДОКУМЕНТАШ ХУВЦА

ХIаранега дIакхоачаш...

ВЛКСМ XVII съезд хиллачу решенешца хьежна 1 марта комсомольски документаш хувца болалу. Цуьнца дузаделла КПСС обкоман бюро ше тIаьхьара сессии тIа дийцаре дира партийни горкомаш, райкомаш, юкъара партийни организаци хаддаза массо тайпана комсомольски организацешна новкъостала лоттаде.

КПСС горкоман райкомашен а доша дийцад шоьй бюрой заседанешна, хIаьта ВЛКСМ горкоман райкомашен шоьй пленумашна. Укх деношка парте горкоме КПСС райкомий хьалхара секретарий совещани хилар. Цуьнца кулгалдеш вар парте горкома хьалхара секретарь Н. Я. Правецкий. Цига доккха тидам тIаберзабар комсомольски документаш хувцарца хIара парте член тIаьхьийна белхан ... [illegible]

[illegible]

Комсомольски организацийна документаш хувцара массане хьа графикаш оттабий. Из бина чаккхбаккха лерхI 1975–1976 шерашка. ... [illegible]

[illegible]

В. ЛАВРИНЕНКО,
КПСС Грозненски горкоман организационни-партийни болх отдела заведующи заместитель.

КАГИРХОЙ БЕХКТОКХАМ АЙБЕРГБА

[illegible]

Н. ДОДОВ,
ВЛКСМ-н ... [illegible]

СИЙЛАХЬ-ТОККХАЧА КОТАЛОН 30 ШУ ДИЗАРГА

ШИЙ ВАХАР ЦА КХОДЕШ

Сийлахь - Боккхача котален 30 шу дузача лезача шIей сийна доккхий социалистически декхараш тIаийцад Грозненски автотранспортни предприятье болхлоша. ... [illegible] ... водитель тIема ветеран Головченко Григорий Ермолаевич.

1941 шера ... [illegible]

Цу хадача деношка ... [illegible]

Фронте майра тIом барах Григорий Ермолаевича кыкха тIа «Слава» яха кхо ордени кхаъ медали йовла.

Цхьан дийнахь Ленинградски облестера Лычково яха станци фашисташкара юха хьаиккха дагахь ... [illegible]

[illegible]

... портрет дика болх барах Сийлахь Доске тIа ... [illegible]

Партбюрос къобалдир тIема ветераний дика гIуллакх. Из хьалхайер предприяте коллективо а.

Масала, Канеев Мухьмада кулгалдеш и номер 31 болх шофирий бригада. ... [illegible]

Социалистически ... [illegible]

... Головченко Григорий Ермолаевич. Сийлахь-боккхача тIема ветеран, тахан а хьалхегахь фронте хьолха лотт ва.

С. ЛУЩЕВ.
СУРТА ТIА: Г. ГОЛОВЧЕНКО.
М. ПАНЕВА сурт.

Сомаши баьцадаараши — дукхагIа

«Консервплодоовощ» объединене къахьегамхоша дукха ... [illegible]

[illegible]

Е. МАКСИМЕНКО,
Нохч-ГIалгIай облсовпрофан штате воцу сектора заведующий.

ШIеча Седкъа орден лелеча «Освобожденный труд» яха ... [illegible]

В. Кузова сурт.
ТАСС фотохроника.

ВАХАРО ХЬАДИЙЛЛАР БIАРГАШ

РЕДАКЦЕГА ДЕНА ПИСЬМО

ЗIамига волаш хьужаре воша ... [illegible]

[illegible]

ИЛЬЯСОВ ВАЛИД,
Нажай-Юртовсан районан Мескетин юрта бахам волу пенсионер.

***

«Маьлх коммунизмам» яхача районни газетана «Грозненский рабочий» редакцен хIоттар В. Ильясова язйинадар Нажай-Юртовски районе тIа кхийта хIинар. ... [illegible]

Мескетински юртан Совето бахача шIахара сходе В. Ильясова ... [illegible] ... Из дийнар пенсионера, коммуниста Дж. Межидова, Мескетерча вахархоча М. Махмаханова, СССР писателий Союза члена, Мескетерча юкъерча школа директора А. Айдамирова, Мескетерча юрта Совета председателя Т. Айдамирова а хьучар.

В. Ильясова яхар дерриге а хьаллойц ... [illegible]

[illegible]

(«Грозненский рабочий» яхача газета тIара. 25 февраль 1975 шу).

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Социалистически мехкашкара

«ЭЛЬТА» ДОШО ЮБИЛЕЙ

Лодзерча цу заводо хӀан трансформатораш электроаппаратуреш. Цуо 50 шу дизар белгалдолуш [illegible] «Эльтенна» трансформаторш болх бу «Пентиум», «Юзенице», «Туроцуве». Иолаш дукхахйолча ехача электростанцешка. ХӀара яхь шу массаза доал шоена дукхагӀа хуа продукци. Завод актӀахара темпаш лакхъелга хьакхадаьх энерги мехка тӀе-тӀа дукхагӀа эшаш хилара. Цу цхьан хана «Эльта» доархӀам тӀе-тӀа дукхагӀа лакхлу доазол [illegible] тар цу хьана хӀаннек 12 процент, хӀата 1974 шера 26 процент соагӀа ахьийтай. НохкагӀйолча импортерашта юкъе — Советски Союз, Югослави, Греци, Инди, Пакистан, Малайзи.

«Эльта» айкха цхьана гӀулакхаш деладу хьийхӀалла трансформаторий, электрически машиний, оборудоване отделени а йолаш йолча Лодзински политехнически институтаца. Вуз йистеньлин дукха нах бу заводе болх беш.

«Эльта» яз бӀаь шу дуза юбилей кулаш дукхьалнка хийчергаь укхаза 400 киловольт напряжени йолча сета лахркӀа 2500 киловатт низ бола трансформатор. Кийчо хьи 500 киловатт низ бола трансформаторш хьаьра.

Ирэна БЕК.
(«Польска обозрени» — АПН).

СОФИЙСКИ МЕТРО

Лаьтта кӀалгӀолла гӀоргӀолча софийски наькъа проектни документаци кийчъаь лаьнаар цу шу хьайфа. ХӀана цук хьаьна яхьай «Мехерно прегграде» ахача эггара хьалхарча линн проект — 12 станци а болаш 10,5 километр йӀаькха гӀорода центр.

Болгарски «Метропроекта» директора И. Чучкова дуьй:

— [illegible] станцеш [illegible] сийлаьне пролетарски традиц йолча района территоре тӀа гӀолла [illegible] хилара, кийчъеча станцеш тӀара хьагуш хургаь революционни Софе истори.

Дукха ха йоаццаш СССР-ен НРБ-ен правительствашта согласени даь софийски метро эггара хьалхара участок хьалъоттара болгарски техническа [illegible] ста [illegible] советски загӀонгахьара соглашение хуят издалча СССР Министрий Совета архьерча экономически бухзамашта йолча Паччахьолкхен комитета председатела заместителa В. Морозова дийнар журналисташта:

— ВӀаша дага а буьлаш беркате цхьана къахьийгар советски болгарски специалистеша, кулухьа хӀанз, гӀирс хьабелга бокьонна вӀаштӀехьавнача хана, ахы кӀезигагӀа пайда болаш хургаш советски метрополитеновцаша деш дола дика новкъостал. ХӀана Прагеи Варшавеи метро йилла новкъостал деш а Советски Союз. Укхаза, Софие, яха «Метрогипротранс» дакъа лаьцад проектни изыскания еча, хӀаьта «Метрострой» къаьстта гӀийлан баӀзаш дерга. Софийски метрона хӀанзарвар тайпара вагонаш йохьийтаргьа Мытищенски заводо...

Массеза шу хьачиачул тӀехьагӀа Софие массазара транспорт морт хургаь сийна экспресса.

Ц. КАБАКЧИЕВА,
болгарски журналистка.
(«Отечествен фронт» — АПН).

РУМЫНСКИ ХЬУНАХ

Брашовера хьу чакхйоаха комбинат лиха болаш а Румыне меттел, цуи доазонел араъа а. Цуина чуйоагӀа дукха фабрикаш мастерскеги. Царех а Брашовера [illegible] [illegible] Брашовера [illegible] мебельни фабрикаш, Сейлера, Ковлера, Хойорвлера херх хьокха заводаш, кхывраш. Царна хьу тед массе тайпара дахчаш йолча румынски Карпаташкарча хьуно.

Румыне хьакха боахаьа хьагӀадаьнарий выставка мерра хьакха оттаьь а, комбинат [illegible] [illegible] болча хӀана шера лье болалой цук лерка XI юдель. Брашовски мебель [illegible] гӀа дика лаьрдӀаш а хӀамаш ира гаьнна хьахагӀа деаз хьайоагӀаш шой йӀаьхий традицеш а болаш лоача мехкашка — Советски Союзе, Швеце, ФРГ-е. Из белгалйоал доганий хохалца, бесаш шоейла хоза тешш кӀерай эггара дикагӀйолаш чакога хьешкха хьерка.

1975 шера хьалхарча квартала кераа мебель араяха кийчлуш а Брашовера хьу чакхйола комбинат. Из а «Брашов» яха спальни, «Режанс 3» яха столови, хӀийола комплекташ. Карара пятилетка чакхйолача шера — 1975 шера — шийна хьалланоа лаьтта дакхарш кхоечаш тӀехкхоачаш да лаьрхӀа а коллектив.

Василе КРИШУ,
румынски журналист.
(АПН).

Укх доцаша фикарноче артистий «Красный молот» заводa тӀема ветеранацца вӀашагӀкхетар хилар. Нохч-ГӀалгӀай АССР заслуженни артисташа, республика Ленински комсомола преми лауреаташа Н. Надеждинаси Е. Хавричеви ветеранашта хьекхар «Даим йоага цӀи» яха литературно-музыкальни композици.

СУРТА ТӀА: «Красный молот» заводa тӀема ветеранашi артистанца.

А. ПАРХОМЕНКО сурт.

Тахани кхоанеи хургда

1 МАРТ

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 11 сахьат даьлча Котлоа 30 шу дизара кинохьолхаш «Ва нах! Шоай дог мал деттаду дагадоагӀаш хилалаш, ираз мишта хила дашкхиӀда» яха кинофестиваль. 16 сахьат даьлча «Цу лецой сийле йохаргьаш» ахача лекторе (242-гӀча горно - стрелкови дивизе тӀема наьках) «Грознера. Праге кхачалца» яха лекци. «Тхоад дагайоагӀа шуа цӀерагь яха технически кино 18.40 йолайлургда. 19 сахьат даьлча дӀайолалургьа кагирхой салаӀера сайре.

Химиккий культура Дворец. 10 сахьат даьлча СССР 50 шу цӀерагӀча химкомбинате комсомолта юкъе шахбенкаш лоадара ахьаш чакхьургьа. 17 сахьат даьлча духовой оркестро дукха халкъий иллеш локхаргда. 17.30 «Сиха шоа ду шуа хаттаршта». Юридически консультаци.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. Понкхача зале Даьхен дӀувовте [illegible] кинофестиваль хургьа 13 сахьат даьлча. Цул тӀехьагӀа — Советски Союза Турпалца вон. Сергеева вӀашагӀкхетар. 18 сахьат даьлча книжний выставка обзор. ЗӀамигача зале 19 сахьат даьлча кагирхой салаӀера сайре.

«Красный молот» завода культура ЦӀагӀа. 17 сахьат даьлча [illegible] [illegible] фавати хургьа.

[illegible] цӀерагӀа культура ЦӀа. 16 сахьат даьлча «Къона [illegible]» ахача клубе «Тхо [illegible]» яха [illegible] чакхьагьа.

Къилакъочун ЦӀа. 18 сахьат даьлча артистов [illegible] вӀашагӀкхета сайре хургьа.

2 МАРТ

В. И. Ленина цӀерагӀа культура Дворец. 9.00, 11.00. Болх беш хургья беравтен [illegible] вӀерагӀа дола «Земенхое [illegible]» кинотеатро. 18.30 даьлча къовача поэтий Сийдаль-Боккхача [illegible] тӀема йолча [illegible] обзор. Кагирхой салаӀера сайре 19 сахьат даьлча йолалургьа.

Химиккий культура Дворец. 10 сахьат даьлча болх беш хургья шахматистий клуб. Музыки [illegible], «Мария ВоагӀийла [illegible]» яха беседа 10 сахьат даьлча йолалургьа. Цул тӀехьагӀа — № 5 йолча [illegible] музыкальни школа концерт. 11 сахьат даьлча ший болх дӀайолабергба «Толтолт» яхача берий кинотеатро. Кертара техническа литература обзор 18 сахьат доалаш чакхйоалхаргьа.

Н. К. Крупская цӀерагӀа культура Дворец. 16 сахьат даьлча 3емино зале «1944 хьалхарча ах шера Советски Эскар тӀагӀортар» яхача книжний выставка литература обзор. 19 сахьат даьлча кагирхой салаӀера сайре.

«Красный молот» завода культура ЦӀа. Филателистий клуба заняти 10 сахьат даьлча. «Денал хола кана» яха лекци-концерт 11 сахьат даьлча хургда. 12 сахьат даьлча ший болх дӀайолабергба «Космонавт» яхача кинотеатро.

Пролетбата цӀерагӀа культура ЦӀа. 12 сахьат даьлча болх беш хургья «Орленок» яха берий кинотеатр. 17 сахьат даьлча — духовой оркестра концерт. 20 сахьат даьлча кагирхой салаӀера сайре хургья.

МАССАНЕ ЮКЪАРА ГӀУЛАКХ

Пхийтта шу да Наьсарера халкъа театр болх беш доле. Цу хана деш советски драматургаша язъь дукха сакъердаме пьесаш уггарьа театра коллективо тӀалгӀай а эрсий а меттала. Царна юкъе я Н. Островские язъь «Ӏа дийхар — корадоагӀа», Чехова «Предложени», А. Хамидова «Совдата Дауди», Соболева «Разведчицаш», С. Чахкиеви Г. Русановеи «Къонгаш бовча хана», Салыкске «Фата еттараш», И. Аанева «Тӏехьара лош», А. Бокова «Бачий истий» яха а кхы дукха а пьесаш.

Наьсарея районе тайп-тайпача моттигашка балхаш а деш шигара мукъабиьча репетицешка ухаш Ӏома а луш, шоаш Ӏомаьдаь эзди, эстетически ахфайш лакхбеш дар къахьегамхошта тойташ, цар самукъа доаккхаш хьабоагӀа театра артисташ Медова Лида, Медов Мустафа, Мошкоев Ӏалаудин, Албаков Вайсолта, Беков Бекхан, Муталиев Султан, кхыбараш.

Атта дене а Ӏалаьмате боккхача доархӀаме гӀулакх да цар кхоачашдар. Айдеш халкъа театра артистий доккхий толамаш деца кайоалаш халео а.

Белгалдаьккхача кхоачам ба В. И. Ленина вай 100 шу дизара хетадаь вай республике хиннача хьажарга художественни самодеятельноста коллективашта юкъе хьалхара моттиг оккхарах театроц РСФСР культура министерства хьалхоача степена диплома артисташта ахчан соагӀаташ делар.

СССР-а а вай республика а 50 шу дизара наькъа доалхача хана театро оттайир кхо спектакль — С. Чахкиева Г. Русановеи «Къонгаш бовча хана», А. Хамидова «Совдати Дауди», Х. Ошаева «Цхьа бе шиъ хербаз». Цу спектаклашка керттера кхалнаьха ролаш ловзийир театра артистка Медова Лиаас. Еррироссийски хьажарга РСФСР къуабехьен хьалкьай театрашта юкъе хьалхара моттиг хьекхар Наьсарерча халкъа театро. Из толам баккхарех хьалхоачa степени диплом а доаккхаш лауреат хилар театрах. Беррига артисташта бетта доагӀача вале болразах ахчан соагӀаташи дипломаш делар. Къаьстта дика лейзача Медова Лидайи Медов Мустафайи лауреаташ беш дипломаш делар.

Ше кийчъаь спектаклаш гойташ халкъе театра коллектив хилар ГуржегӀа Ахметовска районе а Кьалбасера-Хӏилойчен Пригороди районе а. Ӏалаьмате дика чакхьаьлар цу шиннахьа а театра интернациональни доттагӀа хьоамалгӀаш.

Мотта дика лалар халкъа театра болх 1973-ча шера шийопера культура ЦӀа ремонта дӀакъовлалаца. 1974-ча шера шоль бетта мара чакхьалебар из ремонт.

Гуррала тха вӀаштӀехьаьлар ахаь дийгьаь латта «Кашера оаь» яха пьеса Ӏомае а «Бочий зоахалоль» ахача А. Бокова пьеса тӀара ролаш дӀахьа йийкъа Ӏомае доладала я. ЦхьоалагӀча октябре балхара дӀа а баьнна дӀабехар керттера ролаш ловзаеш хинна Лидаи Мустафаи МедовгӀар. Юха а лаьгӀбелар театра болх. Шо метта кхыбаоаш шийцба кхолекха шелъелар, ХӀаьта укх тӀехьарча шиъ дан шера тоадеш латтача культура ЦӀагӀа хӀанз а шийла я, чухь Ӏе йиш йоацаш. Из бахьан долаш дукха культура болхлой цамогаш хийнаб. Болх беш вц кружокаш. Бьахах дог кийкхад художественни самодеятельноста доакъашхой. Керттера ролаш ловзаеш хинарех цола Беков Бекхан а болх бе йиш, йолаш моттиг ца хилар бахьан ролаш билхара дӀавальлав, шийла шаккхе художник а волаш. ДӀакъайла латт художественни мастерской. Белгалдаккха доагӀа цо болх баьча шин бетта яхи эзар соагӀа сома пайда баь хилар.

ХӀана бехаб массанахьа ловзаш а сийдеш а хиннача халкъа театра болх, хӀана лаьгӀбелаб районера беррига культура болх? Сона лоара районе кулгалхой цу дешага хьажар е, тхоаа эшаре тха лазари фуд хар я, культура болхлоша новкъостал дар а.

Аз яхац тхомтта хьалкара болх бе. Сона лов театра болх хӀана соц хьажар, цуи бахьанаш къоастадар, лерттӀа болх дӀабахьера эшар вӀаштӀехьдаьккха гӀо дар. Сона лов шоай ха а хьнпар а ца кхоаеш культурни болх бейи хам бо, уж лархӀар, дӀахо кха а дикагӀа бох бе цар безам боагӀартболаш гӀулакх вӀаштӀехьдаккхар. Из тха районе хӀана укх сахьате долаш дац.

Цу дерригаьга хьажа а вай мехка республике, цаӀ марг доаша халкъа театра новкъостал дар дог доах из райока, предприятей, боахамий кулгалхоша, хӀана аьнча халкъа театро болх тоабелла массане а юкъара гӀулакх ма дий.

А. ТОРШЕВ,
Наьсарерча халкъа театра режиссер.

ОППЕНГЕЙМЕРИЙ РУЗКЪА—АФРИКА ЦӀИЙ

Волхлой цӀий цӀаьнка а йодахийтад капиталистически дунен тӀа эггара йоккхагӀйолча «Ваалерифс» яхача ЮАР-ерча дошуа доаккхача шахте. Къулбехьен-Африкански Республика керда ца яз событи, хӀаьта «Англо-Американ-корпорейшн» яхача Ӏалаьмате йоккхача концерно тамаш е хӀама долаш а яц. Цу «доалаь» лаьна Ӏаьдалоша Гарри Оппенгеймерга, предприятие лаьга хоам бечa цу къунгара хьаь хьакъ дола жоп хеэад: «ХӀаране шу-ший дар да».

Хьадувла хьожаргда вай аланий, дошо, хьацра, цӀийна дунен тӀа «хьалиа» фуь кхоач. БокъонагӀа ЮАР-е Оппенгеймера Клан яха фирма йоалачуь косаметта дӀаотта волаш воль Гарри Фредерик Оппенгеймерий кхана мехкара олпрацеш дӀахо еш ва. Дунен хьалхара тӀом болабеннача юххье деаз цаз бӀаьзза алсамдаьккхад юххьанца цхьа миллион стерлингий фунт хинна капитал.

ЮАР-е балха низ дергӀа ахкаро Оппенгеймерий дезалга йиш хилийтай гӀойленагӀа волча экономика доакъошка капиталаш дӀахийта. Ӏаьдалаш шоацкахьа хиларах пайда а эаш, цар вӀаштӀехьдаьннах урш доахилга шоай кара дерзаде, хӀаьта цуи экспортага диллача ЮАР-о дунен тӀа шолзагӀа моттиг доац.

ӀӀамнита тӀакхувча Оппенгеймерий дезалерча хьал цкрий гӀулакхаш шерра дерзаро кинега йиш хилийтай капиталистически дунен тӀа доаккхача дошо кхойлагӀа дакъа гаргга-доа. ДӀаухийтача промышленни алмазий бриллиантийа езтыа процента, дерригача дунея тӀа доаккхача цӀаста тоьал доккхача даькъа тӀахьожам лоттабе. Гуй йоацача импере шин Ӏалаьмато — хӀана ОппенгеймердӀамагӀвар керте латтача «Англо-Американ корпорейшн оф Саут Африка» (ААКСА) а «Де Бирс» а яхача компанеша чулоца йоккха а вӀамага а бӀаь тхьаь итт фирма. Цуна болх беш итташ эзараш болхлой ба. Алхха «Ваалерифс» яхача цхьа шахте болх беш шийтта эзар саг ва уж.

Африканский дергӀча къахьегамах доккхий пайдаш а доахаш, монополеша цу цхьан хана вӀалла ахча дӀадакхийтай хиланза иргӀоаца кхерамаьен техника Ӏалацьнрда, къахьегама хьалаш тоаддаьна дувзаденна. Масала, алхха кӀалахача цхьан шера ЮАР горнорудни промышленносте лаьттанна кӀал валар хиннад 150 горняка. Тайп-тайпара гӀодаш деттарош мискача плапе тӀара доахача ахчашен африкански болхлой ах мецца лелабу. ЧуӀе къовстаю царна гобаьккха кӀарцхал доле аьшкаьорг теха, цхьаккха-тайпа паргӀато йоацаш йола берекаш.

Вешта, Оппенгеймерашта башха лоархӀаме я иц цу тайпара статистики. Город Кимберлерча (ЮАР) шийн резиденце Гарри Фредерика теркам тӀабокийтар кхы тайпа информаци я. Болх беча кабинете латтача истола хьалхашка Ӏохӏйча гӀад а ваке кьож из хӀара деина Нью-Йоркера, Лондонера, Цюрихера, Токиора ухача биржеви сводкашка. Акцеш лакхлу, яштта лакхлу вахарга бода мах а, хӀаьта цуи заводашка, фабрикашка, шахташка, рудникашка болхлой мийча бесса бахе а — из цуи бала бац.

Вахьаьа, цхьаза цу тайпарча демократа дуахар а дайхе кийчлу наьха, африканцашка дешийтарах квалифицировани къахьегама уж тӀабитарах шо тӀехьа хилар хьа а кхайкадеш, хӀаьта цукхах пацдуш къулбехьенафрикански Ӏаьдалаш. Цецвала хӀана дац, долла хӀана аттa кхетадергдолаш да, балха низ тоьал цуи империна. Цуина халахет, дегӀах мел йовлла хьовлаь хьоза йиш йолча къахьегача кадрех езтыа процент «йовш» хилар.

Дукхьал ЮАР-е лаьа лелабера законаш чакхдахаро Оппенгеймерашкен ужжаь бараш кен йиш хилийтай шортта промышленни бедала минералаш йоалха дукхагӀдола хьттлаш шоай карадерзаь. КхӀана вӀаштӀехьдаьнна мехкарча стратегически бедаль эррига завесаш ший доале ерас. Империе акцеш капиталистически дунене рынне чӀоаттӀа лоархӀам а, хӀаьта империе да дунен тӀа эггара вӀаьхегӀа волча итт сагах хӀана ваьц аьна ва.

Къулбехьенафрикански цӀийнмерга вӀокараш ерригача континенташка кхоачаш йӀаьхьенпай. Оппенгеймера компаней фелиалаш я Англеи Австралеи, Голландеи Перу а, ФРГ-еи Канадеи, США а Израиле а... «Орор» яхача французска газето «Гарри Оппенгеймера империя тӀера малх цӀенкха а чубижац» яхаш яздьдале а, историе хьахьоккхар кхыдар да. Португале колонеш хиннача Анголахеи Мозамбикан деколонизаци яро империх бист баьккхаб, хӀаьта Оппенгеймерий клан молаагӀча тайпара гӀийрта а истори чех къмпаносте гӀертарах хӀанз цхьана а хӀама новкъостал дергӀа цуина доал хьалхагӀа санна чӀоагӀа ший бе доаллдара.

Ю. НАУМИК.
(АПН).

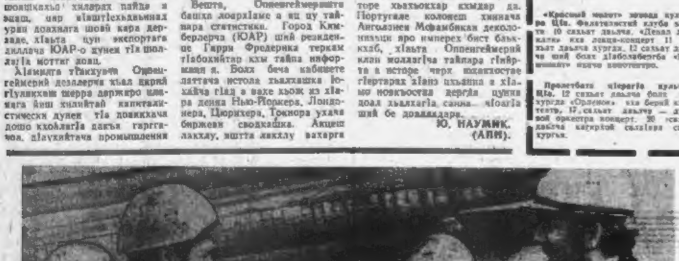

ГДР. Росток. Балтикера йоккхагӀа ярд ГДР порт-я — из республика керттера ярд порта шиъ а. Укхаза дӀадоаллу дунен дукхахча мехкашка доаха доархӀамера торгови наькъаш. Порта причалашта хьатӀаух нехкар хьаькха боахама вола мухьий тӀаола бӀаьн керригада — Ростокски порте дикагӀа ярд я.

Сурта тӀа: Клаус Габриэль (центре) керте латта доаргой.

К. ТАРУСОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

ФЕ ХИЛА

ТӀехьарча иттех дийнахьа дукха аварет яьй пассажираш дӀа-хьа кхувлача водителаша.

Дукхьал 23 феврале пассажирски транспорта тӀа 4 авари яьй. Уж ерригаш а автобуса шоферий бехкагӀа хиннай.

Гудермесски транспортни предприяте автобуса водителa С. Гасаева Ростов—Баку яхача трасса тӀа гӀолла воагӀаш сов сиха лаьлла машина кӀалтӀар кхоссар.

Движенена кхерамерча хьалашка наькъа бокъонаш лорна ир бахьан долаш аварет йир № 2 йолча автобусни парка водителa П. Жукова, Назрановски автотранспортни предприяте водителa М. Тамбиева, кхыча кхычар а.

Къайстро во толхайир-наькъе бокъо Х. Нурадилова театра доалахьарча автобуса водителa А. Мунаева.

«Машинанькъа переезагӀа декъа ваалаьха водитель лекхарийла ва наькъашкара хьалаш кхерамe да-даш хьажа, по теркаме лаца эза сердалца» а оазаца а еш йола сигнализаци, шлагбаума положена, переезда дежурнита лалувгӀа деза» яхача наькъа бокъоний № 120 пункта дӀадехар кхоачаш ца дарах тепловоза тӀаетхар автобус Мунаева.

Иразь, транспорт сиха йоагӀаш ца хиларах а, кхы долча бахьанах а ших лоза ца бехкар цу аварех.

ТӀехьарча хана дукхагӀа хуа наькъа тӀа лаьтта транспортни средстваш машинаш тӀаетташ хулаш доа хатараш.

Сеца латтача транспортна дяхнвица а кхъадаь ца оттавар пхаь даьна а пункт я наькъа бокъонашта. Цо хӀадех «Автомобиль соцее сацаш моттиг дагахе, наьхъ сайна ца сеца латта автомобиль кхычa транспортни средствай водителашта атта эсдургйолаш ца хилча водитель декхарийла ва транспорта тӀехьашка 25—30 метта гаьна аварийни остановка знак е йошсоглуш йола цӀе фонарь оттаев.

Цхьабакъаа, из чоаьхане доаца водительски декхар дукхача шофераша кхоачашдац. Цудухьа цхьацайолча хана цох доккхий хатараш а хул.

Дукха ха йоацаш Шелковской районе Моздок—Кизляр яхача наькъа тӀа сердад а йоаш е из латтилга хоаргдоа кхьйола знакаш а йоацаш шиъ трактор дӀа а оттаь чувахар «Коминтерн» яхача колхоза водитель В. Темнев.

Темнев хӀамана сагота воалаш хиларах бийсан цу наькъа тӀа гӀолла воагӀаш хинна мотоциклист трактор бӀарга а ца гуш цуи тӀаккхетарах вeдар.

Массеза да хьалха цу бахьанах, бийсанна 11 сахьат даьлча сеца латтар йолча транспорта шиъ доалахьара автомобиль тӀатохарах авари йир Шелковской районе Р. Исуева. Цу аварех шиъ саг лоалар.

Цу тайпара аварех дукха яр бахьан долаш СССР МВД ГАИ управлене приказ тохар транспортни организацей кулгалхой ерригa транспортни средсташ аварийни остановка знакашца е цӀеча фонарашца Ӏалашъе декхарейла бен.

Госавтоинспекце бокъо ца сача габаритни йоаца грузаш дӀа-хьа ахье бокъо дац.

Наттаь сайна хьоаргхилйа а парна уж лораеш саг хилa безa.

Дукха ха йоаккхаш латта сааш хилча, къаьст... бийсанна, ... нaь...

А. ЧЕБУШЕВ.

КРИТИКИЙ СОВЕЩАНИ

Укх деношка Нохч - ГӀалгӀай историе, метта, литературо Ӏилма - тохкама института заседаний зале чакхьаьлар вай Нохч - ГӀалгӀай йоазонхой союзо вӀашагӀтеха йола республика литературни критикий совещани.

Эрсий а, нохчий а, гӀалгӀай а меттала 1974 шера вай республика газеташ тӀе а, альманахаш тӀа а, тайп-тайпарча книжкашта юкъе е араьннача критически материалех лаьца доклад йир Нохч-ГӀалгӀай пачхьалкхен университета болхлоша — вайнахьа меттий литературан кафедра доцента Дахкильгова ИбрахӀима, эрсий а советски а литературай йоккхагӀа йолча хьехархочо Гайтукаев Казбека, цу кафедрай ассистент йола Виноградова Людмила Алексеевнас. Цар дийцар литературни критикашта кергӀаьнначохи цу балха хӀанз а долаш долче цӀенкхаштарча кхоачамбоцарех а.

Докладаш чулоацам вӀоарга белаш боккхача лоархӀамен хилар белгал а доаккхаш, литературни критика дӀахо тоаяра де дезарех дийцар къамаьлаш даьча литературоведа Виноградов Борис Степановича, ГӀалгӀай йоазонхочо Ведзижев Ахьмада, Нохч - ГӀалгӀай историе, метта, литература Ӏилма тохкама института болхлочо Чахкиев Оарцхамаса, кхыбараш.

А. ВЕРДОВ.

Редактора зам. М. М. МУСИЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

1 март
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. ӀуӀрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — «Сихкарий хьакъехьа бераштa». 10.00 — «Дий-йоаной шоана». 10.30 — Босбола телевидени. «Художникех дола дувцараш». Василий Суриков. 11.00 — Босбола телевидени. «ӀуӀрийнара почта» яха музыкальни программа. 11.30 — ДикагӀа дола товараш дуккагӀа. 12.00 — Музыкальни календарь. 12.30 — «Упахьйена». 13.00 — Коталой 30 шу дизарга. Документальни фильмий программа. 13.30 — Босбола телевидени. СССР тракторий а юртбоахама а машинаш хьаьра министраца Синицина ца беседа. 14.00 — Босбола телевидени. Центральни телевидене экрана тӀа эггара хьалха. «Сихача секундий мах» яха художественни фильм. 15.30 — Кагирхошта йола музыкальни сайренаш. Передача дӀахьу музыковеда Доворцевас. Союзий цӀен колонни залера передача. Перерыв — Босбола телевидени. Мультфильмий программа. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — [illegible] [illegible] [illegible] «Доманчак йеттӀара». 21.00 — «Хо». Информационни программа 21.30 — Босбола телевидени. Штрауса произведенеши концерт. Венера передача. 22.35 — Спортивни программа. 1. Подлубе цӀерагӀа йола приз ямка классически къовсамах йола дунея халкъашта юкъера ахь. Киевера передача. 2. «Комсомольская правда» газета приз яхка пёс дера йола дунен халкъашта юкъера ахь. Ленинградера передача. Пистельхе — кердадараш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

17.30 — Сийдаль-Боккхача коталой 30 шу дизар. «Альба Регия» яха художественни фильм.

2 март
I ПРОГРАММА

9.00 — Передачай программа. 9.05 — Босбола телевидени. Бераште йола ӀуӀрийнара гимнастика. 9.20 — Кердадараш. 9.30 — Босбола телевидени «Гургад бетта сахьата». 10.00 — «Советски Союза гӀулакх деш ва». 11.00 — Босбола телевидени. «ДӀахьаьха доале бераш». 12.00 — Босбола телевидени. «Музыкальни киоск». 12.30 — «Юртара сахьат». 13.30 — «Литературни беседаш». Иванов ва 80 шу дизарга. Передача дӀахьу поэта Сурнов. 14.15 — «Оаш хьача дехарах вӀашагӀкхетар». Композитора Шахбулатова илли (нохчий меттала). 15.00 — ТӀема шераш дагалаьца. «Тешаме хилар» яха художественни фильм. 16.25 — Осипова цӀерагӀча Паччахьалкхен академически эрсий халкъа оркестри концерт. 16.50 — Босбола телевидени. Дунен халкъашта юкъера панорама. 17.20 — Босбола телевидени «Мазурия» яха телевизионни музыкальни фильм. 18.00 — Кердадараш. 18.15 — Босбола телевидени. Мультфильм. 18.30 — Босбола телевидени. «Кинопихьбарой клуб». 19.30 — Поэта Долматовске авторски сайре. Союзай цӀен колонни залера передача. 21.00 — «Хо». Информационни программа. 21.30 — Поэта Долматовске авторски сайре дӀахо хьыар. 23.00 — Спортивни программа. 1. «Комсомольская правда» газета приз яккха яхь дера йола дунея халкъашта юкъера ахь. Ленинградера передача. 2. Подлубе цӀерагӀа йола приз яккха классически къовсамах йола дунея халкъашта юкъера ахь. Киевера передача. Пистельхе — кердадараш, передачий программа.

II ПРОГРАММА

15.00 — Волейбол. Нохч - ГӀалгӀайчу хьалхов моттиг яккха. 19.00 — «Моаршал ихала. Ӏодиш хьийла» яха художественни фильм.

РАДИО

1 март

6.30 — «Юртара вахар». Хьайбай продукца — дуккагӀа (нохчий меттала). 6.45 — Хоамаш. 6.55 — Ашараш. 7.20 — Республикански газетий обзор. 8.25 — «Къонал» яха радиовыпуск. 8.55 — Ашараш. 13.00 — «Илья Ильич» яха Чахкиев Саида дувцар (гӀалгӀай меттала). 13.20 Нохч-ГӀалгӀай спектаклаш тӀара ашараш. 14.00 — «Мастер» яха передача (гӀалгӀай меттала). 14.15 — «Яхьо кхетанца пах кхаьу» яха беседа (нохчий меттала). 14.30 — СССР вошал долча халкъий литература яхача цикла. «Латышски йоазонхо-революционер Мартин Лацис» яха передача. 14.55 — Ашараш. 15.15 — «БӀаьстанара фантазии» яха концерт. 16.00 — «Общество закон» яха радиожурнал. 16.20 — «Цар пятилетка кхоачашъяь» яха корреспонденци (гӀалгӀай меттала). 16.30 — Сийдаль-Йоккхача Коталой 30 шу дизарга. «Из дицдала йиш яц». Гвардии подполковниках Магомадова йола очерк (нохчий меттала). 18.45 — Ашараш (эрсий меттала).

2 март

7.10 — Республикански газетий обзор. 8.25 — Шоана дукхаеза ашараш. 13.00 — «ЦӀе сийлаш» (гӀалгӀай меттала). 13.20 — Ашараш. 13.40 — Магомадова юмористически дувцараш (нохчий меттала). 14.00 — «Атеист» яха радиожурнал (гӀалгӀай меттала). 14.20 — Советски Эскара бӀухой письмойн дола концерт (нохчий меттала). 15.15 — Сийдаль-Йоккхача Коталонна наькъа долхаш «Хьанар дохча вахта бора». 15.30 — Комсомольски валсий республиканска фестивала ходам баш йолча турера передача. 16.15 — «Школьни глобус» яха радиовыпуск. 16.45 — КПСС XXIV-ча съезда сацамаш кхоачашде. КПСС Ачхой-Мартановски райкома шоллагӀа секретаре Минкаова къамаьл. 18.30 — Иллеш доттагӀал дераште дола концерт.

ХАОТТАМ

Тьхан республике гӀоле Грознен хушалуш моркаш а йолаш, лоадама йоачан а йоалаш. ӀуӀрийна цхьацайолча моттигашка дохх а доаллац, къилбаседа - малхбузехьара секунде 5 метрел кхоачаш чӀоагӀа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура республике гӀолла 3—5, Грозне 2—3 градус. Йовхад йолаш хилен тарлу. Кхсанен лоамен моркаш, а йолаш, наг-нагахьа ехе а сихаш, схьашайолча метеостанцей сектекхах лоа а деххал, 2-ча марта лоа а доаллад, бе-бечa оагӀорехьара секунде 3—7 метр чӀоагӀа мух а хьекхаш ха хилен фегара температура бийсашка 2—7 градус шелал йолаш, деношка 1 градус шелал тара 4 градус йовхалла кхоачаш хилен тарлу.

МЕТЕОСТАНЦИ.

ТХА АДРЕС: 364051, г. Грозный, Ленина улица 9 (5-гӀа вӀал). Телефонаш: редактора — 3-44-96; редактора зам. — 3-39-11; жоапалла секретаря — 3-34-38; партийни вахарех культуре отдела — 3-41-46; промышленноста отдела — 3-42-30; юрта боахама отдела — 3-42-26; кехаташа отдела — 2-80-71; бухгалтере — 2-54-30.

НАШ АДРЕС: 364051, г. Грозный, ул. Ленина, 9 (5-й этаж). Телефоны: редактора — 3-44-96; зам. редактора — 3-39-11; ответственного секретаря — 3-34-38; отделов партийной жизни и культуры — 3-41-46; отдела промышленности — 3-42-30; отдела сельского хозяйства — 3-42-26; отдела писем — 2-80-71; бухгалтерии — 2-54-30.

Газет арадула шинара, кхоалгӀа, пиаттан, шоатта денош.

«Грозненский рабочий» издательства типографи. Революцен проспект 7/84. Типография из-ва «Грозненский рабочий», проспект Революции 7/84.

Заказ № 1458.